

Nr 55.

Godkänd av första kammaren den 27 februari 1926.

Godkänd av andra kammaren den 27 februari 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen för budgetåret 1926—1927 av utgifterna för kapitalökning i avseende å post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk.

(Statsutskottets utlåtande nr 9.)

Till Konungen.

I anledning av Eders Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar i avseende å regleringen för budgetåret 1926—1927 av utgifterna för kapitalökning, i vad angår post- och telegrafverken samt statens järnvägar och vattenfallsverk, får riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Postverket.

1:o Eders Kungl. Maj:t har i avseende å postverket, under åberopande av det vid propositionen under rubrik »utgifter för kapitalökning, Bil. 1» fogade statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för nämnda dag, föreslagit riksdagen (punkt 1) att för inköp av inventarier för postverkets behov för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 750,000 kronor.

Riksdagen vill till en början, i anslutning till vissa av chefen för finansdepartementet gjorda uttalanden beträffande finansieringen av kommunikationsverken (Utgifter för kapitalökning sid. 2—7), anföra följande.

Vid ifrågavarande fyra kommunikationsverk, statens järnvägar, statens vattenfallsverk, post- och telegrafverken, har kapitalanskaffningen sedan gammalt i stor utsträckning skett genom anlåtande av lånemedel. Detta förfaringssätt har under normala tider framstått desto mera naturligt som det i regel gällt företag, beslutade till fromma för samfärdseln och landets ekonomiska utveckling, vilkas planläggning omfattat en lång framtid och som

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 14 saml. Nr 55—59.

i många fall endast så småningom kunnat beräknas lämna sin fulla avkastning. Redan av statsutskottet vid 1853—1854 års riksdag framhölls samtidens rättmätiga anspråk på att ej över hövan betungas i skatteväg för åstadkommande av företag som huvudsakligen gagna efterkommande generationer; en skuldsättning med sådant syfte befrämjade däremot endast nationalförmögenhetens fortfarande tillökning, vilket ingalunda kunde ge framtida generationer anledning till missbelåtenhet. Riksdagen har velat erinra om detta, i sammanhang med planläggningen av det svenska stambaneväsendet gjorda uttalande, vilket kan anses hava varit vägledande för finansieringen icke blott av statens järnvägar utan även av nyanläggningar vid de övriga affärsverken.

Av det i statens järnvägar vid 1924 års utgång nedlagda kapitalet, uppgående till 1,040 miljoner kronor, var ett belopp av cirka 850 miljoner kronor anskaffat genom upplåning, medan återstoden — cirka en femtedel — utgjordes av skattemedel eller i företaget nedlagda trafikmedel. Det av statens vattenfallsverk vid 1924 års utgång disponerade kapitalet uppgick till i runt tal 300 miljoner kronor, bestående med undantag av 25 miljoner kronor av upplånt kapital. Motsvarande siffror för telegraf- och postverken voro cirka 275, respektive 40 miljoner kronor, varav 240, respektive 20 miljoner kronor utgjorde lånemedel.

Såsom härav framgår, utgöres det i de fyra affärsverken nedlagda kapitalet till övervägande del av lånemedel. Med hänsyn till de betydande belopp, som investerats under krigsårens högkonjunktur samt följande år, är av särskilt intresse att uttröna, i vad mån anläggningarnas nuvarande totalvärde motsvara gjorda kapitalutlägg. Av en i detta avseende i statsverkspropositionen till 1924 års riksdag framlagd utredning inhämtas, att, i trots av de betydande nyanläggningar, som tillkommit under högsta dyrtiden, det bokförda totala värdet vid 1922 års slut av samtliga anläggningar inom vart och ett av de fyra verken dock kunde beräknas väsentligt överstiga vad de vid nyanläggning enligt 1922 års prisnivå skulle kostat.

Oavsett detta lärer likvisst finansieringsfrågan särskilt vad angår statens järnvägar och statens vattenfallsverk alltjämt förtjäna den största uppmärksamhet.

Trots att förräntningskraven för *statens järnvägars* del under senare år begränsats att avse allenast det upplånade kapitalet — ungefärligen motsvarande vad som nedlagts i så kallade räntebärande bandelar — måste dock transportavgifterna alltjämt hållas på en nivå, som med över 100 procent överstiger 1913 års taxor. Såsom förklaring härtill har åberopats bland annat att 1913 års transportavgifter varit med hänsyn till då rådande prisläge för låga och alltså icke användbara som jämförelse. I sitt den 29 december 1925 avgivna utlåtande över järnvägstaxekommitténs förslag har järnvägstyrelsen framhållit, att man vid ett definitivt fastställande av nya transportavgifter för statens järnvägar måste räkna med en genomsnittlig taxestegring av ungefärligen denna höjd i förhållande till de transportavgifter för person

och gods, som gällde 1913. Vid uppgörandet av dessa beräkningar har järnvägsstyrelsen förutsatt icke blott att återstående anslag till de beslutade järnvägsbyggnaderna i övre Norrland täckas av skattemedel utan ock att vad som av 1923—1925 års riksdagar anvisats till linjerna Storuman—Sorsole, Porjus—Jockmökk och Lycksele—Storuman, sammanlagt 11.8 miljoner kronor, efterhand skulle avföras från lånemedel, varför alltså skulle erfordras motsvarande tillskott från andra statsinkomster. Detta önskemål har i statsverksproposition vunnit beaktande, i vad avser nu äskade nya anslag till dessa banor, varemot departementschefen ej ansett sig kunna förorda någon åtgärd i syfte att tidigare beviljade lånemedelsanslag måtte överföras till anslag av andra statsinkomster.

Vid bedömandet av det ekonomiska läget vid *statens vattenfallsverk* torde kanaler och kraftverk böra från varandra särskiljas, varvid på dessa båda rörelsegrenar torde böra uppdelas det kapital, som nedlagts i fastigheter och centralförråd, vilka kunna betraktas såsom supplement till kanal- och kraftverksrörelsen. I avseende å kanälörelsen märkes härvid, att denna gått med en i det närmaste konstant förlust under den senaste femårsperioden, utan att något som helst bidrag till förräntningen av däri nedlagda kapital, cirka 50 miljoner kronor, kunnat lämnas. Vid kraftverken har däremot resultatet successivt förbättrats. Under 1925 torde driftöverskottet komma att ungefär motsvara räntorna på lånekapitalet. Full ränta på det totalt för kraftverken disponerade kapitalet lär vara att förvänta i och med att de betydande, för västra stambanans elektrifiering utförda anläggningarna under innevarande år tagas i anspråk samt vidare Norrforsens kraftverk igångsättes med åtföljande ökning av inkomsterna. I den mån kraftavsättningen ytterligare ökas, lärer därutöver överskott kunna påräknas, motsvarande ränta å de ränteförluster, som uppkommit under byggnads- och starttiden. Att däremot de vattenfall, som inköpts för framtida behov, icke ännu kunna lämna avkastning torde ligga i öppen dag. I avseende å kraftverkens landsbygdstaxor må erinras, hurusom tillkallade sakkunniga i avgivet betänkande framhållit såsom önskligt, att vissa sänkningar i dessa vidtoges. Såsom en förutsättning härför har dock uppställts en mot inkomstminskningen svarande nedskrivning av verkets kapital, varvid det för avskrivning erforderliga beloppet skulle anvisas som särskilt anslag.

Även beträffande kanalverken har vattenfallsstyrelsen i annat sammanhang framhållit såsom önskligt, att liknande avskrivningsåtgärder vidtoges.

Postverket har på senare tid lämnat god avkastning. Även *telegrafverkets* förräntningsmöjligheter måste för närvarande betecknas som tillfredsställande.

Av den lämnade redogörelsen torde framgå, att, såsom ovan antytts, frågan om kapitalanskaffningen till kommunikationsverken är förtjänt av den största uppmärksamhet. Särskilt gäller detta statens järnvägar och statens vattenfallsverk. Om å ena sidan framstår som en faktor av stor betydelse

för landets ekonomiska liv, att trafik- och krafttaxor vid dessa båda verk icke bliva onormalt betungande, måste dock å andra sidan ur statsfinansiell synpunkt fasthållas kraven på förräntning av det nedlagda kapitalet, åtminstone i vad detta är att hänföra till lånemedel. Ansvar för att dessa båda betingelser skola uppfyllas lärer i första hand åvila vederbörande verksstyrelser. I betraktande av senaste årtiondets enastående ekonomiska omkastningar torde dock få anses förklarligt om härvid statsmakternas medverkan till genomförandet av vissa nedskrivningsåtgärder påkallas. Sålunda skulle med hänsyn till nu angivna förhållanden det tvivelsutan vara önskligt att i samband med skeende återbetalning av överskjutande oräntabla delar av det i statens järnvägar och statens vattenfallsverk nedlagda lånekapitalet en avskrivning härav kunde ske eller ock, på sätt järnvägsstyrelsen föreslagit, att i vissa anläggningar placerat lånekapital kunde ersättas av andra statsinkomster, vilket finge anses innebära, att ränteanspråken i denna del tillsvidare eftergäves. På grund av den statsfinansiella situationen och särskilt i betraktande av de betydande belopp, som enligt budgetförslaget skulle tagas i anspråk för täckning av andra kristidsförluster, torde icke vid denna riksdag en sådan plan låta sig genomföra. Oavsett detta lärer emellertid framstå som en angelägen uppgift att söka åvägbringa en ökad amortering av det i affärsverken nedlagda lånekapitalet.

Departementschefen har föreslagit, att de nu begärda kapitalökningsanslagen till vissa norrlandsbanor — i runt tal 4.35 miljoner kronor — helt skulle täckas av skattemedel. Till frågan i vad mån sålunda eller i övrigt andra statsinkomster än lånemedel vid innevarande riksdag må kunna tagas i anspråk för beredande av kapitalökning vid kommunikationsverken, får emellertid riksdagen tillfälle framdeles återkomma i sammanhang med statsregleringen.

I avseende å det under förevarande punkt begärda anslaget till inköp av inventarier för postverkets behov får riksdagen anföra följande.

För inköp av inventarier hava anvisats för vart och ett av budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 500,000 kronor samt för budgetåret 1925—1926 700,000 kronor.

I avgivet förslag i fråga om anslag till utgifter för kapitalökning för budgetåret 1926—1927 har generalpoststyrelsen enligt vad i statsrådsprotokollet framhålles, bland annat anfört, att för inventarieanskaffningar under nämnda budgetår verkställes så detaljerade beräkningar som varit möjligt och gäve dessa till resultat, att för ändamålet i fråga erfordrades ett belopp av 1,000,000 kronor. Ehuru styrelsen räknat med förnyelsefondens fortsatta användning för bestridande av kostnaderna för anskaffningar av inventarier i ersättning för utrangerade dylika, ansåge sig styrelsen icke kunna äska ett lägre belopp än det nyssnämnda med hänsyn till den fortsatta trafikstegring, som kunde vara att emotse och vilken naturligtvis föranledde utökning av redan befintlig inventariestock.

Sålunda erfordrades för den centrala upphandlingen av inventarier ett belopp av i avrundat tal 100,000 kronor. För upphandlingar genom distrikts- och lokalförvaltningarnas försorg erfordrades 115,000 kronor samt för postgiroverksamhetens utveckling 100,000 kronor. Vidare behövdes för anskaffande av nya maskiner och verktyg för postverkets verkstad, blanketttryckeri och bokbinderi samt frimärkstryckeri ett belopp av 70,000 kronor samt för nytillverkning av inventarier å postverkets verkstad 140,000 kronor.

Såsom jämväl framgår av berörda statsrådsprotokoll, har generalpoststyrelsen ytterligare begärt anslag för budgetåret 1926—1927 för postdiligenstrafikens utveckling. På anförda skäl har styrelsen hemställt om bemyndigande att få anordna postdiligenstrafik å linjerna Kiruna—Vittangi—Karesuando, Piteå—Skellefteå, Boden—Harads, Råneå—Niemisel—Gunnarsbyn, Sundsvall—Bispgården—Ragunda och Ramsele—Backe ävensom att utsträcka trafiken å linjen Sollefteå—Ramsele till Strömsund och å den blivande linjen Överkalix—Morjärv till Kalix. För genomförande av den sålunda föreslagna utvecklingen av diligenstrafiken har styrelsen beräknat ett belopp av 250,000 kronor, utgörande kostnaden för nyanskaffning av 12 automobilomnibussar. Härtill har styrelsen ansett böra komma ett belopp av 135,000 kronor för inköp av vanliga bilar för utökning av den huvudsakligen för posttransporter inom vederbörande samhällen befintliga bilparken samt för anskaffande av motorecyklar och elektriska plattformsvagnar.

De i det föregående upptagna inventarieanskaffningarna skulle sålunda draga en sammanlagd kostnad av 910,000 kronor. I detta belopp äro icke inräknade utgifter för några nya ändamål utan allenast för utökning av redan befintlig inventariestock. Emellertid har generalpoststyrelsen ansett, att ett belopp av cirka 65,000 kronor bör finnas tillgängligt för inköp av erforderlig reservmaskin till inrikes postanvisningsrevisionen samt för eventuellt anskaffande av frankerings- och adresseringsmaskiner. Därutöver har det syntts styrelsen angeläget, att något belopp, förslagsvis allenast 25,000 kronor, avsättes till mötande av eventuella prisförändringar samt för sådana ändamål, som icke nu kunna förutses, men varigenom postverkets driftkostnader kunna nedbringas.

Departementschefen har föreslagit en nedsättning i det utav generalpoststyrelsen begärda anslagsbeloppet till 750,000 kronor.

En väsentlig del av förevarande anslag skulle alltså användas för inköp av automobilomnibussar, avsedda för utsträckning av den av postverket bedrivna postdiligenstrafiken. Enligt vad av propositionen inhämtas, förberedes nu igångsättande av dylik trafik på ett ytterligare antal linjer. Med hänsyn till gagnet ur samfärdselsynpunkt av dessa nya kommunikationsleder har riksdagen intet att erinra mot, att medel till ifrågakvarande ändamål

ställas till förfogande; att märka är att enligt vunnen erfarenhet trafiken å ifrågavarande omnibuslinjer i allmänhet synes giva tillfredsställande ekonomiskt resultat. Riksdagen förutsätter dock, att innan en ny postdiligns-linje öppnas, alltjämt såsom hittills medgivande härtill inhämtas av Eders Kungl. Maj:t, som icke lär underlåta tillse, att vederbörlig hänsyn tages till andra redan tidigare anlagda kommunikationsleder, för vilka den nya postdilignstrafiken skulle kunna medföra en mera kännbar konkurrens.

I övrigt skulle det begärda anslaget komma till användning för inköp av andra motorfordon av olika slag, inventarieanskaffning samt för moderniseringsåtgärder, som krävas på grund av poströrelsens alltjämt fortgående utveckling.

Med hänsyn till det sålunda anförda har riksdagen ansett, att medel för ändamålet böra beviljas med det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna beloppet 750,000 kronor. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *inköp av inventarier för postverkets behov* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 750,000 kronor.

2:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) har riksdagen för uppförande av *en posthusbyggnad i Kristinehamn* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 97,000 kronor.

Telegrafverket.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 3) föreslagit riksdagen medgiva att för fullbordande av en telefonstationsbyggnad å fastigheten nr 9 i kvarteret Jordgubben i Stockholm må av i statsrådsprotokollet omförmälda besparade anslagsmedel för telegrafverket användas ett belopp av högst 175,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen medgivit, att för fullbordande av en *telefonstationsbyggnad å fastigheten nr 9 i kvarteret Jordgubben i Stockholm* må av i statsrådsprotokollet över kommunikations-ärenden den 7 januari 1926 omförmälda besparade anslagsmedel för telegrafverket användas ett belopp av högst 175,000 kronor.

4:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 4) har riksdagen för uppförande av *stationsbyggnad i Limhamn* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 103,000 kronor.

5:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 5) har riksdagen för inköp för telegrafverkets räkning av *tomten nr 124 i Kalix municipal-samhälle* samt *uppförande därstädes av en stationsbyggnad* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 82,000 kronor.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 6) föreslagit riksdagen att för tillbyggnad av stationsbyggnaden vid Kasärntorget i Göteborg för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 180,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *tillbyggnad av stationsbyggnaden vid Kasärntorget i Göteborg* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 180,000 kronor.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 7) föreslagit riksdagen att för fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 15,000,000 kronor.

Medan för innevarande budgetår till fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende anvisats 8,000,000 kronor, har Eders Kungl. Maj:t för budgetåret 1926—1927 begärt ett belopp av 15,000,000 kronor för samma ändamål. Av sistnämnda summa åtgår dock 6,000,000 kronor till slutlikvid för aktiebolaget Stockholmstelefontelefonanläggningar i enlighet med tidigare ingånget avtal.

Av återstående 9,000,000 kronor avses ett belopp av cirka 2,000,000 kronor för bestridande av halva kostnaden för anläggning av en ny telefonkabel mellan Sverige och Tyskland. I avseende härå har riksdagen uppmärksammat, att, enligt vad av propositionen framgår, samtliga de åtta nuvarande telefonledningarna mellan Sverige och Tyskland redan äro tagna i anspråk för trafiken de båda länderna emellan. Under alla förhållanden synes alltså en utökning av ifrågavarande kabelförbindelse under en snar framtid bliva erforderlig. Närmast påkallas dock nu den nya kabeln med hänsyn till en planerad utvidgning av det internationella telefonnätet, varigenom möjlighet skulle öppnas för en utsträckning av de svenska telefonförbindelserna till England och Frankrike med flera länder.

Enligt vad som inhämtats, torde en tillfredsställande förräntning av det i den nya kabeln nedlagda kapitalet så gott som omedelbart vara att vänta. Med hänsyn härtill och i betraktande också av gagnet ur allmän samfärdselsynpunkt av nämnda anläggning har riksdagen ansett att medel böra ställas till förfogande för täckande av Sveriges andel i densamma.

Vidare skulle för uppförande av en ny större rundradiostation i Mellansverige erfordras ett belopp av i runt tal 1,000,000 kronor. Ej heller detta förslag har givit riksdagen anledning till erinran. Riksdagen anser sig emellertid i detta sammanhang böra erinra om det alltjämt växande intresset för rundradion, som tagit sig uttryck i en oväntat livlig licens-tillströmning i början av detta år.

Enligt vad som upplysts, kan uppförandet av den nu tilltänkta storstationen icke betecknas som en slutgiltig lösning av rundradioproblemet, som givetvis måste taga sikte på att mottagning skall vara möjlig i hela landet med användandet av de billigare apparattyperna. Det har framhållits såsom ej endast önskligt, utan även på grund av den situa-

tion, som uppkommit genom den kraftiga anslutningen, hart när ofrånkomligt att redan under innevarande år, så snart våglängdsfrågan i någon mån klarnat och erfarenheterna från utlandets nyligen färdigblivna större stationer av olika storlekar hunnit inhämtas, kunna få fortsätta med rundradionätets vidare utbyggnad.

I anledning härav vill riksdagen uttala, att hinder icke bör möta för telegrafstyrelsen att, efter inhämtande av Eders Kungl. Maj:ts bemyndigande, få inom ramen för av riksdagen anvisade medel för fortsatt utveckling av statens telegraf- och telefonväsende och utan undanskjutande av övriga ändamål, uppföra ytterligare stationer för rundradionätets komplettering. De åtgärder, som härutinnan vidtagas, torde böra av Eders Kungl. Maj:t anmälas för nästkommande riksdag.

På grund av nu anförda förhållanden och med hänsyn till de övriga utvidgningar på telefon- och telegrafväsendets område, som — i betraktande särskilt av en alltjämt fortgående ökning av telefonabonnenternas antal — kunna förutses nödvändiga, har riksdagen icke ansett någon nedläggning i det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslagsbeloppet böra företagas.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen för *fortsatt utveckling av statens telefon- och telegrafväsende* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 15,000,000 kronor.

Statens järnvägar.

8:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 8) föreslagit riksdagen att för omläggning av västra stambanans ingångslinje över Hammarbyleden samt förbättrade anordningar vid Stockholms centralstation m. m. för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 3,050,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts under nu förevarande punkt framlagda förslag, får anmäla, att riksdagen för *omläggning av västra stambanans ingångslinje över Hammarbyleden samt förbättrade anordningar vid Stockholms centralstation m. m.* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 3,050,000 kronor.

9:o Eders Kungl. Maj:t har (punkt 9) föreslagit riksdagen att av i statsrådsprotokollet omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må för utförande av spåranordningar i anslutning till förefintliga spårssystem användas ett belopp av 230,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är avsett för bestridande av kostnader för utläggning av två nya mottagningsspår vid Tomtebodas station.

Med hänsyn till den betydelse ifrågavarande station har för godstågsrörelsen och då, enligt vad järnvägsstyrelsen anfört, den besparing i driftskostnaderna, som skulle uppstå, därest ifrågavarande spåranläggning komme till stånd, beräknas innebära en god förräntning av det för spåranläggningen

erforderliga kapitalutlägget, har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag. Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen medgivit, att av i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 7 januari 1926 omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må för utförande av *spåranordningar i anslutning till förefintliga spårssystem* användas ett belopp av 230,000 kronor.

10:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 10) har riksdagen medgivit, att av förut omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må för *gångbroar och gångtunnlar* användas ett belopp av 50,000 kronor.

11:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts (punkt 11) gjorda framställning, vilken avser förbättring av plattformsanordningarna vid Uttran, har riksdagen medgivit, att av förut omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må för *speciella anläggningar å bangårdar* användas ett belopp av 54,000 kronor.

12:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts framställda förslag (punkt 12) har riksdagen medgivit, att av förut omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må för *sanitära anordningar vid huvudverkstäderna* användas ett belopp av 50,000 kronor.

13:o) I anledning av Eders Kungl. Maj:ts under punkt 13 framställda förslag, vilket avser beredande av medel för anskaffning av moderna uppvärmningsanordningar, elektrifiering av diverse maskinerier m. m. har riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, medgivit, att av förut omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må för *anordningar för förbättrad driftsekonomi vid vissa lokomotivstationer* användas ett belopp av 50,000 kronor.

14:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 14) föreslagit riksdagen medgiva, att av förut omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må för elektriska belysningsanläggningar användas ett belopp av 275,000 kronor.

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag, får anmäla, att riksdagen medgivit, att av förut omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må för *elektriska belysningsanläggningar* användas ett belopp av 275,000 kronor.

15:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 15) har riksdagen *dels* medgivit, att av förut omförmälda besparade anslagsmedel för statens järnvägar må såsom *dispositionsanslag för oförutsedda och mindre arbeten* användas ett belopp av 110,000 kronor, *dels ock*

för ändamålet för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 690,000 kronor.

16:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 16) föreslagit riksdagen att för fortsättande av arbetena å inlandsbanan mellan Volgsjön och Gällivare för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 2,850,000 kronor.

Såsom framgår av departementschefens anförande till statsrådsprotokollet utgöra de för nya statsbanebyggnader äskade anslagsbeloppen fortsättningsanslag för redan beslutade banbyggnader. Då de nu begärda anslagsbeloppen torde vara erforderliga för att ett fortsatt utbyggande av inlandsbanan i enlighet med riksdagens beslut skall kunna ske på det ur ekonomisk synpunkt mest fördelaktiga sätt, har riksdagen ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag. Genom anvisande av nu begärda anslag skulle ock sysselsättning kunna i större omfattning beredas arbetsstyrkan vid statens järnvägsbyggnader.

Beträffande särskilt frågan om framdragande av inlandsbanans södra del till Blattnicksele synes det jämväl riksdagen vara av stor betydelse att, oavsett vad som kan komma att beslutas framdeles rörande banans fortsättande, denna dock nu framdrages till en för befolkningen i dessa trakter lämplig punkt.

Riksdagen får sålunda under nu förevarande punkt anmäla, att riksdagen för fortsättande av arbetena å *inlandsbanan mellan Volgsjön och Gällivare* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 2,850,000 kronor.

17:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) har riksdagen för fullbordande av *statsbanan Forsmo—Hoting* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 860,000 kronor.

18:o) Under hänvisning till vad riksdagen under punkt 16 anført, får riksdagen anmäla, att riksdagen i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 18), till fortsättning av *statsbanan Hällnäs—Stensele* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

19:o) Under hänvisning till vad riksdagen anført under punkt 16 får riksdagen anmäla, att riksdagen, i enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag, (punkt 19) till fortsättning av *statsbanan Jörn—Gubblijaure* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 2,000,000 kronor.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att för överflyttning från allmänna järnvägs-länefonden till statens järnvägars fond av köpeskillingarna för de av statsverket förvärvade Svartälvs och Kävlinge—Sjöbo järnvägar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett anslag av 1,759,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen

för överflyttning från allmänna järnvägslånefonden till statens järnvägars fond av köpeskillingarna för de av statsverket förvärvade Svartälvs och Kävlings—Sjöbo järnvägar för budgetåret 1926—1927 anvisat ett anslag av 1,759,000 kronor.

21:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 21) föreslagit riksdagen att för markförvärv för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har riksdagen för markförvärv för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationslag av 300,000 kronor.

Statens vattenfallsverk.

22:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 22) föreslagit riksdagen att för kompletterings- och förbättringsarbeten å Trollhätte kanal för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

Under uppmärksammande att ifrågavarande anslag avser verkställandet av vissa förbättringsarbeten, särskilt till beredande av ökad trafiksäkerhet för större fartyg vid passerandet av Trollhätte kanal, har riksdagen för kompletterings- och förbättringsarbeten å Trollhätte kanal för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 80,000 kronor.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 23) föreslagit riksdagen att för fullbordande av arbetena med första utbyggnaden av Lilla Edets kraftstation för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 850,000 kronor.

Ifrågavarande å kraftverksbygget vid Lilla Edet inträffade kostnadsökning, utöver vad som ursprungligen vid beslutet år 1922 om anläggningen beräknades erforderligt, är huvudsakligen att tillskriva sedermera inträffade oförutsedda höjningar i arbetslönerna.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för fullbordande av arbetena med första utbyggnaden av Lilla Edets kraftstation för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 850,000 kronor.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har (punkt 24) föreslagit riksdagen att för profilreglering av Göta älv mellan Trollhättan och Vargön för budgetåret 1926—1927 anvisa ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

Såsom av den utav departementschefen i statsrådsprotokollet lämnade redogörelsen framgår, hava av däri närmare angivna anledningar kostnaderna för ifrågavarande år 1921 till 3,700,000 kronor beräknade företag i verkligheten kommit att uppgå till 4,250,000 kronor. Då det emellertid torde vara oundvikligt, att anslag för täckning av ifrågavarande kostnadsökning nu ställes till förfogande, har riksdagen för profilreglering av Göta älv mellan

Trollhättan och Vargön för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

25:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 25) har riksdagen för *bestridande av kostnader i samband med domstolsbehandling av frågan om Vänerns reglering* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

26:o) I fråga om Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 26) angående användande av vissa i statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden den 7 januari 1926 omförmälda besparade anslagsmedel för statens vattenfallsverk i ock för anskaffande av ytterligare två ångpannor för ångkraftstationen i Västerås m. m. kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

27:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 27) har riksdagen för *första utbyggnaden av kraftstationen vid Norrforsen* för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 1,190,000 kronor.

28:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 28) har riksdagen för utförande av *distributionsanläggningar och därmed sammanhängande arbeten* vid statens kraftverk för budgetåret 1926—1927 anvisat ett reservationsanslag av 1,200,000 kronor.

29:o) Beträffande sättet för täckande av de utav riksdagen enligt vad här ovan anmäls beviljade anslagen kommer riksdagen att framdeles meddela sitt beslut.

Stockholm den 27 februari 1926.

Med undersätlig vördnad.
